

Zetten doen

Manuel Nepveu

Ik kan mij voorstellen dat schakers in actie – in een serieuze pot - uitsluitend letten op *welke* zetten er worden gespeeld, niet op *hoe* ze aan het bord worden uitgevoerd. Logisch natuurlijk. Toch waren mijn ervaringen bij de laatste KNSB-ronde aanleiding om toch eens iets te schrijven over dat *hoe*. Ik merkte namelijk dat de manier waarop mijn tegenstander de fysieke acties uitvoerde ditmaal heel nadrukkelijk tot mij doordrong.

Diegenen die wel eens een partijtje spelen tegen absolute beginners kennen vermoedelijk het verschijnsel dat de tegenstander bij het slaan van een stuk onhandig te werk gaat. Hij neemt het stuk met de ene hand en zet zijn eigen met de andere hand op het veld. En als er al met een klok wordt gespeeld, dan gebeurt het regelmatig dat hij vervolgens vergeet zijn klok in te drukken. Ik zei het al, dit zie je terug bij absolute beginners. Maar ook meer ervaren combattanten hebben zo hun eigenaardigheden aangaande de ‘schaak-kinematica’.

Ik ken iemand die bij het uitvoeren van zijn zetten overtuigend blijkt geeft van zijn gemoedstoestand, want zijn hand trilt alsof hij meneer Parkinson in eigen persoon is. Voor de zekerheid: alleen als hij schaakt, niet als hij na gedane arbeid een pilsje pakt. Ik vind dat stiekem wel leuk.

Er zijn lieden die zo overtuigd zijn van hun zet, dat ze die met grote nadruk op het bord uitvoeren. Je zou bijna medelijden krijgen met de viltjes die onder de stukken zitten, alsof die er nog tijdens de partij afgeschraapt moeten worden.

Dan zijn er de schakers die juist hun zetten doen op een langzame, welhaast gluisperige manier. Dat geldt dan vooral voor de pionnen die tergend langzaam een veldje naar voren worden geschoven. Het is een schitterende manier om de zet nadrukkelijk onder de aandacht van de tegenstander te brengen, vooral wanneer het duidelijk een zet is waar de tegenstander absoluut last van heeft.

In de afgelopen KNSB-ronde kreeg ik met een nieuwe variant te maken. Telkens wanneer het moment van fysieke actie aangebroken was ging de rechterarm van mijn tegenstander via een cirkelbaan langzaam richting plafond, stak zo’n 20-30 cm boven zijn hoofd uit en daalde dan zonder aarzeling naar het uitverkoren houtje, dat vervolgens nadrukkelijk verplaatst werd. Vervolgens schreef hij de zet op sierlijke wijze – met vulpen? – neer. Alleen bij de laatste vier of vijf zetten, toen zijn koning zo langzamerhand werd gewezen op de eindigheid van het bestaan, staakte hij zijn elegante maniertje. En hij schudde mij krachtig en zonder fysieke omwegen de hand.

Hoe ik zelf mijn manschappen verplaats? Geen idee, nooit op gelet.